

Amnesty International, Føroya Deild um deyðarevsing:

Amerikanska skommmin

Tað kann ikki vera rætt, at hvør statur í USA kann avgera, um deyðarevsing skal verða loyvd ella ikki. Ein kanning vísir, at 40% av teimum dømdu eru svørt, hóast bert 12% av fólkinum hava svartan húðalit og heili 84% av teimum avrættaðu síðani 1977 vórðu dømdu fyri at hava dripið hvít fólk, hóast nakað tað sama talið av hvítum og svørtum verða myrd.

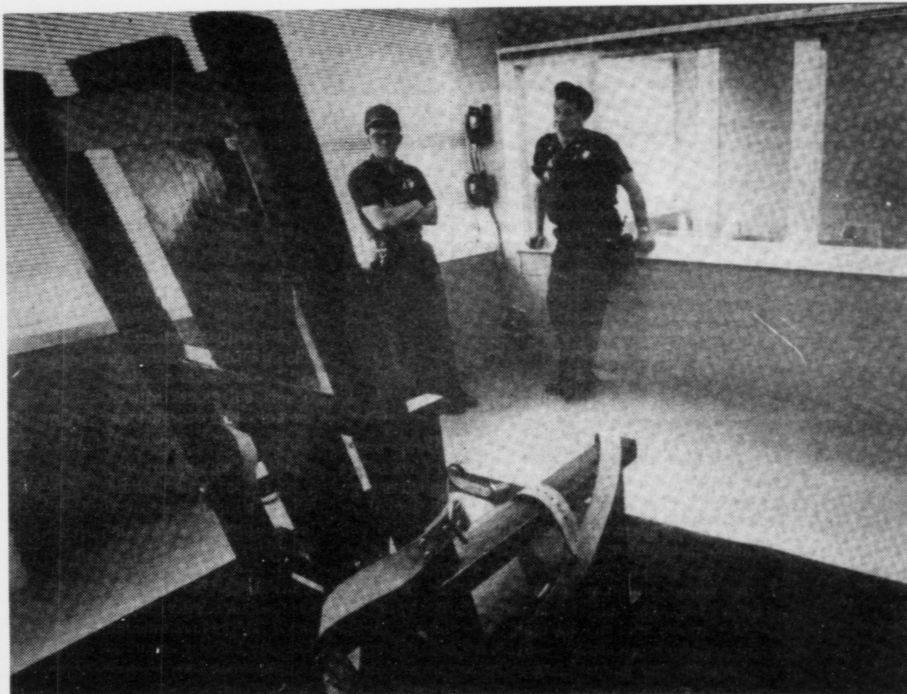
Tað er skelkandi, at Hægstirættur í USA letur henda mismun um seg ganga sigur Amnesty International í eini frágreiðing, ið er ein lemjandi kritikkur av ómenniskjansligu og órættvísu rættarskipanina í USA. Deyðarevsing er ein skomm fyri amerikanska rættarskipan sigur altjóða felagsskapurin, sum mælir til at ein samskipan kanning um alt USA verður sett í verk.

Deyðarevsing, sum verður nýtt í USA, er ein skomm fyri rættarskipanina í landinum, heldur Amnesty International.

Í einum bersøgnum opnum brævi til Bill Clinton, forseta, kallar alheimsfelagsskapurin fyri marnarættindi deyðarevsing fyri »tilvildarlaga, órættvísa og fongda við mismuni móti rasu og húðarliti«. Felagsskapurin heitir samstundis á forsetan sum skjótast at seta eina nevnd at kanna hetta umfatandi samfelagsmálið.

Og, sigur Amnesty International, nú ber ikki longur til hjá ríkismyndugleikunum at fjala seg aftan fyri áhaldandi júkanina, at deyðarevsingin er mál hjá myndugleikunum í teimum einstøku statunum at avgera. Málið er nú so umfatandi og mismunirnir so sjónskir, at hetta má kannast sum eitt átrókandi mál, ið hevur alstóran týðning fyri alla tjóðina.

Amnesty International hevur sett saman ein lista við 11 týðandi evnum, sum tað heldur, at ein forseta-nevnd eigur at kanna beinvegin. Nøkur teirra eru: *Løgfrøðilig vegleiðing:* Nógv fátæk fólk fáa verjar, ið ikki hava hóskandi kunnskaleika í so álvarsomum málum. Støðan er skammilig,

Ósek fólk eru sett í elektriska stólin í USA

vernd, sum næstan er burturdottin í dag.

Ein tann mest skelkandi parturin í frágreiðingini hjá Amnesty International kastar ljós á tann mismun á fólkasløgum, sum verður gjørdur við deyðarevsingin. Tølini tala fyri seg: 40 prosent av teimum dømdu eru svartir, hóast bert 12 prosent av fólkinum í landinum hava svartan húðalit, og heili 84 prosent av teimum avrættaðu síðani 1977 vórðu dømdu fyri at hava dripið hvít fólk, hóast nakað tað sama talið av svørtum og hvítum verða myrd.

Mest skelkandi av øllum er tað, at hægstirættur í USA letur henda mismun um seg ganga. Í einum úrskurði í 1987 vísti rætturin aftur eini ákæru um at deyðarevsing í statinum Georgia skuldi vera ímóti grundlógini, tí munur varð gjørdur á fólk eftir húðar-

og serliga ring er hon í Texas, har nógvir fangar ikki fáa verja yvirhøvur til at hjálpa sær til dømis við at kæra ella skjóta málið inn fyri annan myndugleika.

Deyðarevsing og ungir

misbrótarar: USA er eitt av einans sjei londum í heiminum, sum seinastu fyra árinu hevur avrættað fólk fyri brotsverk, tey hava framt, áðrenn tey fyltu 18 ár. Hini londini eru Iran, Iraq, Nigeria, Pakistan,

Saudi Arabia og Jemen.

Møguleikin at avrætta ósek: Í mars mánaði í fjør varð Walter McMillan latin leysur eftir at hava sitið 6 ár í deydskliva fyri brotsverk, hann ikki hevði framt. Onn-

ur ósek eru sett í elektriska stólin.

Rætturin at veita grið: Myndugleiki at broyta deydarevsingina av menniskjansligum ella øðrum grundum er avgerandi